

Høringsnotat

Forslag til endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven (forlengelse)

Dato: 11. mars 2022

Høringsfrist: 28. mars 2022

1	Innledning	3
2	Bakgrunn.....	3
3	Departementets vurderinger og forslag.....	6
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	7
5	Forslag til lovendring	7

1 Innledning

Arbeids- og inkluderingsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven. Det foreslås å forlenge varigheten til tilpasningene i regelverket når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen. Tilpasningene har i dag varighet til 30. juni 2022 og departementet foreslår at dette forlenges til 31. desember 2022.

2 Bakgrunn

2.1 Behovet for å forlenge varigheten av tilpasningene i regelverket

Når samfunnet er underlagt begrensninger av smittevern hensyn, har det betydning for organisering og drift av opplæring i mottak, norsk og samfunnskunnskap og introduksjonsprogrammet. Det ble derfor 27. mars 2020 vedtatt midlertidige forskrifter om tilpasninger i lovgivningen om opplæring i mottak, introduksjonsprogram, introduksjonsstønad og opplæring i norsk og samfunnskunnskap med hjemmel i koronaloven. Ved opphevelse av koronaloven ble de midlertidige reglene fastsatt i en midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven. Den midlertidige loven ble lagt fram for Stortinget i Prop. 103 L (2019–2020) *Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*, og ble senere utvidet med de bestemmelsene som nå er kapittel 1 i loven, jf. Prop. 123 L (2019–2020) *Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*.

Loven inneholder både bestemmelser som skal sikre at deltagere i ordningene etter introduksjonsloven får et tilbud når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen (kapittel 2), og bestemmelser som skal avhjelpe negative konsekvenser av utbrudd på lengre sikt (kapittel 1). Bestemmelsene i kapittel 2 ble vedtatt forlenget i tråd med forslaget i Prop. 9 (2020–2021) *Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av loven)* og Prop. 137 L (2020–2021) *Endringer i midlertidige lover om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova, friskolelova, introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av lovene)*. Kapittel 2 har nå varighet til 30. juni 2022, mens kapittel 1, som legger til rette for regjeringens integreringspakker, oppheves fra den tid Kongen bestemmer.

Introduksjonsloven ble erstattet av ny integreringslov fra 1. januar 2021, og det er også gitt en midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19, jf. Prop. 33 L (2020–2021) *Midlertidige lov om tilpasninger i integreringsloven for avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*. §§ 1 til 6 i loven gir bestemmelser som skal sikre at deltakere i ordningene får et tilbud når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen (tilsvarende kapittel 2 i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven). I § 7 er det tatt inn en forskriftshjemmel for å legge til rette for eventuelle integreringspakker som omfatter deltakere etter integreringsloven. §§ 1 til 6 gjelder til 30. juni 2022, mens loven for øvrig oppheves fra den tid Kongen bestemmer.

Selv om de fleste smitteverntiltakene nå er avviklet, kan det oppstå behov for lokale eller nasjonale smitteverntiltak utover høsten. Departementet vurderer at det fortsatt er nødvendig å

ha tilpasninger i regelverket som tar høyde for eventuelle smitteverntiltak som påvirker gjennomføringen av ordningene i introduksjonsloven og integreringsloven.

2.2 Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven

Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 regulerer utvidet og forsterket opplæring og introduksjonsprogram og tilpasninger i opplæring og introduksjonsprogram. Kapittel 2 inneholder bestemmelser om tilpasninger når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen av ordningene etter introduksjonsloven.

Kapittel 1 inneholder bestemmelser om tiltak fra tidligere tiltakspakker på integreringsfeltet. Formålet med kapitlet er å avhjelpe negative konsekvenser av utbrudd av covid-19 for deltakere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Formålet med kapittel 2 er at deltagere i ordningene etter introduksjonsloven i størst mulig grad skal kunne få et tilbud etter loven når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen. Kapittel 2 gjelder kommuner og deltagere i opplæring i mottak, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven med forskrifter.

Tilpasninger i reglene om opplæring i mottak reguleres i § 7. Det følger av bestemmelsen at kommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i norsk og opplæring i norsk kultur og norske verdier etter introduksjonsloven kapittel 4A får opplæring uavhengig av om undervisningsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Dersom deltagerne ikke kan gjennomføre opplæringen som følge av utbrudd av covid-19, opphører deltagerens plikt midlertidig, og resterende timer opplæring gjennomføres når begrensningene er borte, forutsatt at den enkelte fortsatt er omfattet av målgruppen for opplæringen på det tidspunktet.

Tilpasninger i reglene om introduksjonsprogram og introduksjonsstønning reguleres i §§ 8 og 9. Kommunen skal sørge for at deltagere i introduksjonsprogram får et tilbud, med mindre det under utbrudd av covid-19 ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan tilby introduksjonsprogram på deltid i denne perioden. Det fremgår også av bestemmelsen at fravær fra introduksjonsprogrammet som følge av utbrudd av covid-19 skal legges til programmets varighet. Ved deltagelse på deltid skal differansen mellom det som tilbys, og det som tilsvarer fulltid, legges til programmets varighet. Kommunen skal utbetale introduksjonsstønning uavhengig av fravær som følge av utbrudd av covid-19. Kommunen kan ikke gjøre trekk i eller kreve tilbakebetalt introduksjonsstønning for perioder hvor det ikke har vært tilbudt introduksjonsprogram eller det har vært redusert tilbud som følge av utbrudd av covid-19.

Tilpasninger i reglene om opplæring i norsk og samfunnskunnskap reguleres i § 10. Det følger av bestemmelsen at kommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap får opplæring uavhengig av om opplæringsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som

følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan avgjøre at hjemmearbeid skal regnes som gjennomførte timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Deltagere som ikke får et opplæringstilbud som følge av utbrudd av covid-19, får forlenget fristen for rett til deltagelse i opplæringen tilsvarende den perioden det ikke er mulig å delta.

I § 11 er det fastsatt at kapittel 2 oppheves 30. juni 2022.

2.3 Midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven

Midlertidig lov 1. januar 2021 om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 inneholder midlertidig regler på integreringsområdet. Formålet med loven er at deltagere i ordningene etter integreringsloven i størst mulig grad skal få et tilbud etter loven når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen.

§§ 1 til 6 i loven gir bestemmelser som skal sikre at deltakere i ordningene får et tilbud når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen (tilsvarende kapittel 2 i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven). §§ 1 til 6 gjelder til 1. desember 2021.

I § 2 i den midlertidige loven er det fastsatt at kommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i mottak etter integreringsloven § 5 får opplæring uavhengig av om undervisningsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Plikten til å delta i opplæring etter integreringsloven § 5 opphører midlertidig dersom deltagerne ikke kan gjennomføre opplæringen som følge av utbrudd av covid-19. Resterende timer opplæring skal gjennomføres når begrensninger for undervisningsstedet etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19 er bortfalt, forutsatt at den enkelte fortsatt er omfattet av målgruppen etter integreringsloven § 5 på det tidspunktet.

I § 3 er det slått fast at kommunen skal sørge for at det gis tilbud om kompetansekartlegging etter integreringsloven §§ 6 og 10 under utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Fylkeskommunen skal sørge for at det gis tilbud om karriereveiledning etter integreringsloven § 11 under utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Dersom det ikke gis et tilbud etter integreringsloven §§ 6, 10 og 11 som følge av utbrudd av covid-19, skal kompetansekartlegging og karriereveiledning gjennomføres når det er mulig.

I §§ 4 og 5 er det regler om introduksjonsprogram og introduksjonsstønad. Kommunen skal sørge for at deltagere i introduksjonsprogram etter integreringsloven kapittel 4 får et tilbud, med mindre det under utbrudd av covid-19 ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan tilby introduksjonsprogram på deltid i perioden med utbrudd av covid-19. Fravær fra introduksjonsprogrammet som følge av utbrudd av covid-19 skal legges til programmets varighet. Ved deltagelse på deltid skal differansen mellom det som tilbys, og det som tilsvarer program på fulltid, legges til

programmets varighet. Videre skal kommunen utbetale introduksjonsstønad etter integreringsloven kapittel 5 uavhengig av fravær som følge av utbrudd av covid-19. Kommunen kan ikke gjøre trekk i eller kreve tilbakebetalt introduksjonsstønad for perioder hvor det ikke har vært tilbudt introduksjonsprogram eller det har vært redusert tilbud som følge av utbrudd av covid-19.

Etter § 6 fremgår det at kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven kapittel 6 får opplæring uavhengig av om undervisningsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan avgjøre at hjemmearbeid skal regnes som gjennomførte timer opplæring i samfunnskunnskap. Fristen for rett til deltagelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deltagere som ikke får et opplæringstilbud som følge av utbruddet av covid-19, forlenges tilsvarende den perioden det ikke er mulig å delta.

I § 7 gis forskriftshjemmelen som åpner for at departementet kan gi forskrift om å utvide ordningene etter integreringsloven i forbindelse med stortingsvedtak om tiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

I § 8 er det fastsatt at §§ 1 til 6 oppheves 30. juni 2022.

3 Departementets vurderinger og forslag

3.1 Forlengelse av tilpasningene i regelverket

De fleste smitteverntiltakene er opphevet og behovet for tilpasninger i regelverket er redusert sammenlignet med tidligere. Situasjonen er likevel uforutsigbar, og det kan oppstå situasjoner hvor det er nødvendig med ytterligere smitteverntiltak, ikke minst lokalt. Departementet mener at det derfor må påregnes at det også etter 30. juni 2022 vil være behov for å ha regler som bidrar til at deltakerne i størst mulig grad skal få ivaretatt sine rettigheter etter introduksjonsloven og integreringsloven, samtidig som det gis rom for nødvendige tilpasninger til en situasjon med inngripende smitteverntiltak.

Departementet mener det er sannsynlig at behovet for de midlertidige reglene avtar framover. Likevel vurderer departementet at usikkerheten om den framtidige smittesituasjonen gjør det nødvendig å forlenge varigheten av tilpasningene utover 30. juni 2022. De midlertidige lovene åpner for avvik fra enkelte av reglene i introduksjonsloven og integreringsloven. Slik reglene er utformet, åpner de bare for tilpasninger som er nødvendige på grunn av smitteverntiltak. Selv dersom lovene forlenges, åpnes det ikke for avvik lenger enn det som er nødvendig på grunn av utbrudd av covid-19.

På denne bakgrunnen foreslår departementet å forlenge varigheten av §§ 1 til 6 i den midlertidige loven om tilpasninger i integreringsloven og kapittel 2 i den midlertidige loven om tilpasninger i introduksjonsloven. Departementet foreslår at tilpasningene videreføres uten innholdsmessige endringer.

Departementet foreslår å forlenge varigheten til 31. desember 2022. Dette vil gi stabile rammer og nødvendig forutsigbarhet for kommuner og deltakere i ordningene etter introduksjonsloven og integreringsloven, samtidig som det tas hensyn til at det kan bli behov for tilsvarende regler utover høsten. Departementet vurderer at en slik varighet er forsvarlig i lys av at de midlertidige lovene kun åpner for tilpasninger som er nødvendige på grunn av smitteverntiltak.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om forlengelse av tilpasningene i reglene i introduksjonsloven og integreringsloven antas ikke å få vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser. For de fleste kommuner og deltakere vil ordningene kunne gjennomføres tilnærmet normalt, eventuelt med noen smitteverntiltak. Lokalt kan det oppstå behov for mer inngripende smitteverntiltak, men departementet vurderer ikke at slike tiltak vil ha vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet viser ellers til omtale av økonomiske og administrative konsekvenser i Prop. 103 L (2019–2020) *Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*, Prop. 9 L (2020–2021) *Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av loven)*, Prop. 33 L (2020–2021) *Midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 og lov om endringer i lov om endringer i folkehøyskoleloven, barnehageloven og voksenopplæringsloven m.m. (overgangsregler i barnehageloven)* og

Departementet viser for øvrig til omtale av økonomiske og administrative konsekvenser i Prop. 102 L (2019–2020) *Midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*, Prop. 8 L (2020–2021) *Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova og friskolelova for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19* og Prop. 137 L (2020–2021) *Endringer i midlertidige lover om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova, friskolelova, introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av lovene)*.

5 Forslag til lovendring

Lov om endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse)

I

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 kapittel 2 gjøres følgende endringer:

§ 11 andre ledd skal lyde:

Kapittel 2 trer i kraft straks og oppheves *31. desember 2022*.

II

I midlertidig lov 18. desember 2020 nr. 154 om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 8 andre ledd skal lyde:

§§ 1 til 6 oppheves *31. desember 2022*. Loven for øvrig oppheves fra den tid Kongen bestemmer.

III

Loven trer i kraft straks.